

ΑΡΑΓΕΣ

Αριστερή Αγωνιστική Ενωτική Συσπείρωση

συμμετέχουν ανέταχτοι/ες αγωνιστές-αγωνίστριες και:

Π Αριστερή Αγωνιστική
αρέμβωση εργαζόμενων
μηχανικών

αριστερή Στροφή

συσπείρωση
αριστερων μηχανικων

TOMH
ΑΥΤΟΝΟΜΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Κείμενο ενημέρωσης για τα νέα τιμολόγια παρόχων ηλεκτρικού ρεύματος

Μετά τις πρόσφατες επιθέσεις προς τα δημόσια αγαθά (βήματα προς την ιδιωτικοποίηση του νερού), η κυβέρνηση της ΝΔ προχωρά και εμβαθύνει την επίθεσή της στην κοινωνία μέσω νέων διατάξεων περαιτέρω απελευθέρωσης στην αγορά της ενέργειας.

Ήδη από το Νοέμβριο του 2020 η τιμή της ενέργειας στην Ελλάδα είχε πάρει την ανιούσα, με την εφαρμογή του “target model”. Ο τότε υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κωστής Χατζηδάκης είχε υποδεχθεί το νέο μοντέλο τότε, λίγες μόνο μέρες μετά την ενεργοποίησή του, χαρακτηρίζοντας το ως «το καλύτερο και πιο αποτελεσματικό εργαλείο διεθνώς», που θα έφερνε μεταξύ άλλων ένα «διαφανές πλαίσιο για το κόστος της αγοράς» και τη «διευρυμένη πρόσβαση σε οικονομικότερες πηγές ενέργειας», ενώ διακηρυγμένος στόχος του ήταν «η μείωση του κόστους της ενέργειας για τους τελικούς καταναλωτές». 14 μήνες αργότερα και παρά μια στιγμιαία εξομάλυνση των τιμών τις παραμονές της Πρωτοχρονιάς, οι τιμές του ρεύματος για τους τελικούς καταναλωτές είχαν εκτοξευθεί, με αδιαφανείς διαδικασίες, ενώ το μείγμα ηλεκτροπαραγωγής από διαφορετικές πηγές (κατά 40% φυσικό αέριο) μετακυλούσε όλες τις παθογένειές του στους καταναλωτές. Τόσο η αγορά, όσο και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, αλλά και η επιστημονική κοινότητα έχουν επισημάνει εδώ και πολλά χρόνια την εγγενή «αστάθεια» των τιμών του φυσικού αερίου. Εν αντιθέσει όμως με τις άλλες χώρες, η ελληνική ενεργειακή αγορά δεν διαθέτει κανέναν μηχανισμό περιορισμού των αναταράξεων, ενώ οι καταναλωτές απειλούνται και από τις πρακτικές που ακολουθούνται στη λιανική, δηλαδή στα συμβόλαια που υπογράφουν για ρεύμα στα σπίτια και τις επιχειρήσεις.

Είναι ενδεικτικό πως από τον πρώτο μήνα λειτουργίας του, το target model άρχισε να αυξάνει τις τιμές στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού. Το target model συνίσταται σε τέσσερις αγορές ενέργειας (προημερήσια αγορά (Day-Ahead Market – DAM), ενδοημερήσια αγορά (Intra-Day Market – IDM), προθεσμιακή, εξισορρόπησης) Οι αυξήσεις όχι μόνο δεν πέρασαν απαρατήρητες αλλά υπήρχαν υπόνοιες ότι οι κάτοχοι μονάδων παραγωγής ενέργειας από φυσικό αέριο εκμεταλλεύονταν την αγορά εξισορρόπησης για να αποσπάσουν υψηλότερα κέρδη. Μια τέτοια πρακτική είναι εφικτή διότι η προημερήσια και ενδοημερήσια αγορά ενέργειας λειτουργούν με δημοπρασίες, που σημαίνει ότι οι παραγωγοί καλούνται να μειοδοτήσουν και το σύστημα επιλέγει τις φθηνότερες τιμές από κάθε μονάδα ηλεκτροπαραγωγής. Έτσι, αν μια μονάδα προσφέρει ρεύμα σε ακριβές τιμές, τότε αποκλείεται από τη δημοπρασία. Αν όμως η μονάδα είναι μεγάλη και άρα αναγκαία για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της χώρας, όπως οι μονάδες φυσικού αερίου, τότε έχει εξαιρετικά μεγάλη πιθανότητα να χρειαστεί άμεσα να διαθέσει ενέργεια, παρότι έχει αποκλειστεί από τις αγορές, διότι χωρίς αυτήν το σύστημα δεν θα έχει επάρκεια. Μόνο που, επανερχόμενη, θα διαθέσει ενέργεια όχι

πλέον μέσω της προημερήσιας και της ενδοημερήσιας αγοράς, αλλά μέσω της αγοράς εξισορρόπησης, που διορθώνει τα ελλείμματα του συστήματος. Σε αντίθεση, όμως, με την προημερήσια και την ενδοημερήσια αγορά, όπου οι παραγωγοί χρειάζεται να προσφέρουν ανταγωνιστικές τιμές προκειμένου να συμπεριληφθούν στον ημερήσιο προγραμματισμό, ο κανονισμός της αγοράς εξισορρόπησης επιτρέπει να ζητήσουν τιμές μέχρι 4.240 ευρώ ανά MWh (μεγαβατώρα), έναντι του μεταβλητού κόστους των 50-100 ευρώ που κοστίζει η παραγωγή της. Αν λοιπόν ένας παραγωγός, ο οποίος έχει τη δυνατότητα να προσφέρει ενέργεια εξισορρόπησης λόγω της μονάδας παραγωγής με φυσικό αέριο που διαθέτει, δώσει υψηλές τιμές στις δημοπρασίες για τον ημερήσιο προγραμματισμό, μπορεί βασίμως να περιμένει μεγάλα κέρδη όταν αναπόφευκτα θα κληθεί να αναπληρώσει την ενέργεια που λείπει από το σύστημα εκείνη την ημέρα στην αγορά εξισορρόπησης, σε μεγαλύτερες ή και πάρα πολύ μεγαλύτερες τιμές ανά MWh, απ' αυτές που ζητούσε στην προημερήσια αγορά - μια ευκαιρία την οποία κάποιοι παραγωγοί φαίνεται ότι άδραξαν, καταθέτοντας προσφορές ως και 3.000 ευρώ, με αποτέλεσμα να ανεβαίνει η συνολική τιμή του ρεύματος.

Τα παραπάνω συνδυάστηκαν με την αδυναμία της κυβέρνησης να επιβάλει πλαφόν στην ενέργεια. Κάτι που σημαίνει πως παρότι η αγορά εξισορρόπησης άρχισε να δείχνει σημάδια υποχώρησης, οι τιμές εξακολουθούν μέχρι σήμερα να είναι κατά πολύ αυξημένες σε σχέση με το κόστος της εξισορρόπησης πριν την είσοδο του target model. Η ΠΑΕ πρότεινε ως επίλυση των αστοχιών του target model τον «περιορισμό της δυνατότητάς του να επηρεάζει το σύνολο της αγοράς». Πρότεινε οι πάροχοι «να φτιάξουν τιμολόγια μακροχρόνιων συμβολαίων, ώστε να μη μένει μεγάλη αξία στη spot αγορά (σ.σ.: δηλαδή το Χρηματιστήριο Ενέργειας)». Ωστόσο, εν αντιθέσει με αυτό που γίνεται στην Ευρώπη, εδώ το Χρηματιστήριο είναι κυρίαρχο.

Η κυβέρνηση σήμερα αντί να μεριμνήσει για την επίλυση των παθογενειών που περιεγράφηκαν προηγουμένως, έρχεται να ενισχύσει περαιτέρω την αστάθεια και την απορρύθμιση της αγοράς ενέργειας μεταφέροντας επιπλέον ρίσκο στον καταναλωτή. Συγκεκριμένα θεσπίζει 4 κατηγορίες τιμολογίων ενέργειας:

- **Μπλε:** σταθερά. Είναι τα τιμολόγια ορισμένου χρόνου, με σταθερή τιμή χρέωσης για όλη την περίοδο της σύμβασης.
- **Πράσινα:** ειδικό κυμαινόμενο τιμολόγιο κοινό για όλους τους παρόχους. Την 1 Ιανουαρίου του 2024 όλοι οι καταναλωτές που δεν θα έχουν επιλέξει διαφορετικό τιμολόγιο θα μεταπέσουν στο ειδικό του εκάστοτε προμηθευτή, το οποίο είναι ομοιόμορφο για όλους τους παρόχους και διευκολύνει υποτίθεται τη σύγκριση των τιμών μεταξύ προμηθευτών και τη διαφανή και απλοποιημένη πληροφορία των καταναλωτών για τις τιμές των προμηθευτών. Την 1 κάθε μήνα, η τιμή χρέωσης θα ανακοινώνεται στην ιστοσελίδα του εκάστοτε προμηθευτή και θα κοινοποιείται στην ΠΑΑΕΥ. Τα τιμολόγια είναι συνδεδεμένα με την τιμή της χονδρεμπορικής στο Χρηματιστήριο ενέργειας
- **Κίτρινα:** κυμαινόμενα. Είναι τα τιμολόγια, τα οποία είναι συνδεδεμένα με την τιμή της χονδρεμπορικής στο Χρηματιστήριο ενέργειας (Day Ahead Market), μέσω συντελεστή που ονομάζεται μηχανισμός διακύμανσης.
- **Πορτοκαλί:** δυναμικά. Αφορούν στη δυνατότητα δυναμικής τιμολόγησης, με βάση τις προημερήσιες τιμές της αγοράς. Προϋπόθεση για την επιλογή αυτών των τιμολογίων συνιστά η λειτουργία έξυπνου τηλεμετρούμενου μετρητή στην παροχή των καταναλωτών.

Βάζοντας στην άκρη τα πορτοκαλί τιμολόγια τα οποία έχουν εφαρμογή μονάχα σε λίγους περιορισμένους καταναλωτές που διαθέτουν έξυπνο μετρητή, τίθεται στους καταναλωτές το δίλημμα επιλογής ανάμεσα σε σταθερό (μπλε) και σε κυμαινόμενο (πράσινο/κίτρινο) τιμολόγιο. Και στις δύο περιπτώσεις τελικά επιβαρυνμένος είναι ο καταναλωτής, δεδομένου ότι τα κυμαινόμενα τιμολόγια είναι άμεσα επηρεαζόμενα από τις παθογένειες και την αβεβαιότητα των τιμών του χρηματιστηρίου ενέργειας, ενώ στα σταθερά τιμολόγια η εταιρεία ενσωματώνει στην τιμή όλο αυτό το ρίσκο της αγοράς ανεβάζοντας τις εγγυημένες ετήσιες τιμές.

Το πράσινο τιμολόγιο, παρότι παρουσιάζεται από την κυβέρνηση ως φοβερή εφεύρεσή της, στην πραγματικότητα απλά δημοσιοποιεί στις αρχές κάθε μήνα σε ένα πίνακα τις τιμές όλων των παρόχων δήθεν για να προσφέρει ενημέρωση στον καταναλωτή για τη χαμηλότερη τιμή. Η οποία τιμή, όμως, είναι άμεσα συνδεδεμένη όπως και στο κίτρινο τιμολόγιο με το χρηματιστήριο ενέργειας, μέσω συντελεστών που ο πάροχος μπορεί να αλλάζει κατά βούληση ανά μήνα μετά το πέρας του πρώτου τριμήνου απλά αναρτώντας τις νέες τιμές στην ιστοσελίδα του.

Οι εναλλακτικοί πάροχοι θεωρούν ότι το πράσινο τιμολόγιο περιορίζει την εμπορική τους ελευθερία υπέρμετρα και ουσιαστικά βοηθά μόνο τη ΔΕΗ, η οποία έχει και τους περισσότερους αδρανείς συνδρομητές. Έτσι, οι πάροχοι αναμένεται να προσφέρουν υψηλές χρεώσεις για το πράσινο τιμολόγιο, ενώ αποθαρρύνουν τους πελάτες τους να το επιλέξουν, στέλνοντας ακόμη και ενημερωτικά μηνύματα όπου επισημαίνουν ότι είναι ακριβότερο από άλλα πακέτα. Η απροθυμία των παρόχων να μπουν σε ανταγωνισμό στο πράσινο τιμολόγιο θα δημιουργήσει μια «μαγική» εικόνα στην αγορά, καθώς στη μόνη κατηγορία τιμολογίων όπου θα υπάρχει δυνατότητα άμεσης σύγκρισης η ΔΕΗ θα γίνει για πρώτη φορά ο φθηνότερος πάροχος της αγοράς, ενώ μέχρι τώρα οι εναλλακτικοί πάροχοι πρόσφεραν χαμηλότερες τιμές από την κυρίαρχη εταιρεία της αγοράς. Βασικών απών από την όλη συζήτηση, ποιος άλλος (?), ο καταναλωτής ο οποίος θα είναι χαμένος σε κάθε περίπτωση, ενώ μετατρέπεται από την κυβέρνηση σε έναν άτυπο «χρηματιστή» που καλείται να παρακολουθεί κάθε μήνα, ή ακόμη και μέσα στη μέρα, τις τιμές ενός προϊόντος όπως η ενέργεια. Ένα δημόσιο αγαθό μετατρέπεται σε χρηματιστηριακό προϊόν με μόνο ζημιωμένο τελικά τον καταναλωτή και ειδικά αυτόν που έχει μεγαλύτερους περιορισμούς στη γνώση των μηχανισμών του χρηματιστηρίου ενέργειας, δηλαδή τα λαϊκά νοικοκυριά και τα εισοδήματά τους.

Η κοινωνική εμπειρία της πλήρους απελευθέρωσης της αγοράς ενέργειας από την τωρινή και τις προηγούμενες κυβερνήσεις φέρνει εκ νέου τους καταναλωτές αντιμέτωπους με τον εφιάλτη της πληρωμής υπέρογκων λογαριασμών, που φουσκώνουν τεχνηέντως από τους παρόχους ρεύματος, με σκοπό να διασφαλίζουν οι κοινωνίες τα υπερκέρδη του καρτέλ ενέργειας στην Ελλάδα. Να μην επιτρέψουμε την εμβάθυνση και το χειροτέρεμα αυτής της κατάστασης μέσω των νέων τιμολογίων. Οι επιπτώσεις στην κοινωνική, οικονομική, παραγωγική ζωή και δραστηριότητα θα είναι τρομακτικές.

Τώρα είναι η περίοδος που πρέπει να μπορούμε μπροστά διεκδικώντας την κατάργηση των τιμολογίων που θεσπίζει η κυβέρνηση, διεκδικώντας την κατάργηση του χρηματιστηρίου ενέργειας και του μηχανισμού διακύμανσης, απαιτώντας την επανεθνικοποίηση του τομέα της ενέργειας με μία ενιαία και δημόσια ΔΕΗ που θα παράγει με βιώσιμο τρόπο φτηνή και προσβάσιμη ενέργεια για το λαό και τις ανάγκες του!

Απαιτούμε την άμεση απόσυρση όλων των σχεδιασμών της κυβέρνησης.